

Innspill til nasjonale retningslinjer for lektorutdanning 8-13

Sex og Politikk ønsker å komme med innspill til de nasjonale retningslinjene for lektorutdanning, med et spesielt blikk på seksuell og reprodktiv helse og rettigheter (SRHR) og FNs bærekraftsmål. Både i nasjonal strategi for seksuell helse, "Snakk om det" (2017), i en nylig publisert masteroppgave om seksualitetsundervisning (Støle-Nilsen, 2017) og fra både politikere, ungdom, lærere og andre aktører på feltet fremkommer et tydelig ønske om en helhetlig seksualitetsundervisning og også en kompetanseheving for lærere slik at de kan bli trygge i seksualitetsundervisningen. Flere lærere uttrykker at de mener seksualitetsundervisning er viktig, men syns selv både at undervisningen er for dårlig og at de ikke fikk nødvendig kompetanse gjennom sine studier.

I tillegg vil det komme tre nye tverrfaglige kompetanser inn i skolen som er relevante både for seksualitetsundervisning og utdanning for bærekraftig utvikling. Folkehelse og livsmestring er en av disse kompetansene, og vi mener SRHR hører naturlig innunder her, men også under de to andre. Dette betyr at SRHR og seksualitetsundervisning bør styrkes i retningslinjene for lærerutdanningene. Slik det står nå er det utelukkende fokus på avdekking av overgrep og altså et problemfokus på seksualitet. I tillegg settes seksuell helse og seksualitetsundervisning ikke i direkte kobling til psykososialt miljø, selv om det kan tolkes inn under dette punktet.

Under følger de to punktene vi har en kommentar til.

6.1.2 Psykososialt læringsmiljø

"Utdanningen skal sikre at studenten får nødvendig kompetanse for å kunne skape et trygt psykososialt skolemiljø og forebygge og håndtere krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering, **blant annet gjennom en normkritisk, alderstilpasset og helhetlig seksualitetsundervisning**. Studenten skal kunne ivareta et normkritisk perspektiv og ha øye for elevenes psykiske helse og psykososiale risikofaktorer i skolehverdagen. Studenten skal også ha kunnskap om og kunne identifisere tegn på vold eller seksuelle overgrep og kjenne til hvordan nødvendige tiltak skal iverksettes."

Kommentar fra Sex og Politikk: Forslag til endring er innskutt setning "blant annet gjennom en helhetlig seksualitetsundervisning". Det er viktig at det her fremkommer tydelig at lærerstudentene skal oppnå kompetanse til å gi elevene normkritisk, alderstilpasset og helhetlig seksualitetsundervisning. Samtidig ønsker vi å påpeke at avsnittet har et negativt fokus og med fordel kan omskrives til å fremheve de positive sidene ved seksualitet, men også trivsel og mestring i et godt psykososialt skolemiljø.

6.1.8 Bærekraftig utvikling

”Utdanning for bærekraftig utvikling (UBU) har i lang tid vært et prioritert felt både i nasjonale og internasjonale strategidokumenter. I stortingsmeldingen *Fag – Fordypning – Forståelse* blir UBU løftet fram som en av tre tverrfaglige områder som blir spesielt viktig for framtiden.

Utdanningen skal kvalifisere studenten til å ivareta utdanning for bærekraftig utvikling som et tverrfaglig tema. Utdanningen skal gi forskningsbasert kunnskap om klima, miljø og utvikling og kompetanse i å støtte elevenes læring om, holdning til og handling for en bærekraftig utvikling.”

Kommentar: Det fremkommer et relativt snevert syn på bærekraftig utvikling i beskrivelsen og fokuseres ensidig på klima og miljø, men ikke på samfunn/sosiale forhold. I bærekraftsmålene kommer for eksempel seksuell og reproduktiv helse og rettigheter tydelig frem i både mål 3 for helse (3.7) og mål 5 for likestilling (5.6). Utdanning (4) er også ett av bærekraftsmålene. Med andre ord favner bærekraftig utvikling mye bredere enn klima og miljø og dette bør fremkomme tydelig i beskrivelsen for å sikre fremtidige lærere kompetansen de trenger til å undervise og integrere de tverrfaglige temaene.